

Στόχοι του ενωσιακού νομοθέτη κατά τη θέσπιση του μηχανισμού “Δουβλίνο”

Ο νομοθέτης της Ένωσης επιδίωξε την επιτάχυνση της εξετάσεως των αιτήσεων προς το συμφέρον τόσο των αιτούντων άσυλο όσο και των μετεχόντων κρατών.

Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί, όπως επισημαίνουν το ΔΕΕ (απόφαση της 21.12.2011, C-411/10 και 493/10, NS κ.λ.π., σκ. 79) και η ΓΕ Eleanor Sharpston (προτάσεις στην υπόθεση C-63/15, σημεία 37 και 64), με :

α) τον εξορθολογισμό της εξέτασης των αιτήσεων ασύλου,

β) την αποτροπή συμφόρησης του συστήματος την οποία θα προκαλούσε η υποχρέωση των αρχών των κρατών των κρατών μελών να εξετάζουν πλείονες αιτήσεις του ιδίου αιτούντος,

γ) την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου όσον αφορά τον σαφή και λειτουργικό προσδιορισμό του κράτους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως ασύλου προκειμένου να κατοχυρώνεται η πραγματική πρόσβαση στις διαδικασίες καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα και να μη διακυβεύεται ο στόχος της ταχύτητας κατά την εξέταση των αιτήσεων ασύλου (βλ. και αιτ. σκ. 5 του καν. 604/2013) και

δ) την αποτροπή του forum ή asylum shopping δηλ. των ευκαιριών για πολλαπλές, ταυτόχρονες ή διαδοχικές αιτήσεις.

Εκκίνηση του μηχανισμού μεταφοράς με βάση τις ρυθμίσεις του καν. 604/2013

Ο μηχανισμός τίθεται σε εφαρμογή σε περίπτωση που ο αιτών διεθνή προστασία σε ένα κράτος μέλος για πρώτη φορά (άρ. 20 παρ. 1 του καν. 604/2013) συνδέεται με δύο ή περισσότερα κράτη μέλη [άρ. 12, 13, 20 παρ. 5 και 18 παρ. 1 (στοιχεία β, γ, δ) και παρ. 2 του καν. 604/2013]

είτε γιατί εισήλθε παρανόμως στην Ένωση από το έδαφος άλλου κράτους μέλους, είτε γιατί διέμεινε για συνεχή περίοδο τουλάχιστο πέντε μηνών σε άλλο κράτος μέλος,

είτε γιατί κατέχει τίτλο διαμονής ή θεώρηση εισόδου (εν ισχύ ή λήξαντες) που εκδόθηκαν από άλλο κράτος μέλος,

είτε γιατί προηγήθηκε αίτηση σε άλλο κράτος μέλος,

είτε γιατί μετά την πρώτη αίτηση διεθνούς προστασίας ο αιτών διέφυγε και βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος χωρίς τίτλο διαμονής.

Κριτήρια προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους όπως ιεραρχούνται από τον ίδιο τον καν. 604/2013

- 1) Εάν ο αιτών είναι ασυνόδευτος ανήλικος υπεύθυνο κράτος μέλος είναι εκείνο στο οποίο ευρίσκεται νομίμως ένα μέλος της οικογένειας ή αδελφός του ασυνόδευτου ανηλίκου. Εάν ο αιτών είναι ενήλικος, υπεύθυνο κράτος μέλος είναι εκείνο στο οποίο διαμένουν νομίμως μέλη της οικογένειάς του (άρθρα 8-11 του καν. 604/2013),**
- 2) υπεύθυνο το κράτος-μέλος έκδοσης εν ισχύ τίτλου διαμονής ή έγκυρης θεώρησης εισόδου ακόμη και αν εκδόθηκαν βάσει πλαστών, παραποιημένων ή άκυρων εγγράφων ή προγενέστερης πλαστής ή ψευδούς ταυτότητας. Παραμένει υπεύθυνο το κράτος μέλος εκδόσεως τίτλου διαμονής ή θεώρησης εισόδου, που έχουν ήδη λήξει, με την προϋπόθεση ότι δεν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 2 ετών από τη λήξη του τίτλου διαμονής ή 6 μηνών από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, διαφορετικά υπεύθυνο είναι το κράτος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση (άρθρο 12 του καν. 604/2013).**
- 3) Σε περίπτωση κατά την οποία κανένα από τα ανωτέρω κριτήρια δεν έχει εφαρμογή, υπεύθυνο κράτος μέλος θεωρείται εκείνο μέσω του οποίου αποδεδειγμένα εισήλθε ο αιτών για πρώτη φορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση εφόσον από την παράνομη είσοδο δεν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών. Μετά την πάροδο 12 μηνών υπεύθυνο κράτος μέλος είναι αυτό στο οποίο ο αιτών αποδεδειγμένως έζησε για μια συνεχή περίοδο 5 μηνών (άρθρο 13 του καν. 604/2013).**

Παρεκκλίσεις από τα κριτήρια

ι) οι ρήτρες διακριτικής ευχέρειας (η ανθρωπιστική ρήτρα και η ρήτρα κυριαρχίας) των άρθρων 16 και 17 του καν. 604/2013 : πρόκειται για διατάξεις προαιρετικές που αποβλέπουν στη διατήρηση των προνομίων των κρατών μελών κατά τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, ανεξαρτήτως του ποιο είναι το υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως κράτος μέλος κατ'εφαρμογή των κριτηρίων που καθορίζονται από τον κανονισμό, παρέχει δε στα κράτη μέλη ευρεία εξουσία εκτιμήσεως. Ειδικώς, ως προς τη ρήτρα κυριαρχίας το ΔΕΕ έχει κρίνει στην υπόθεση *Zuheyr Frayeh Halaf* (απόφαση της 30.5.2013, C-528/11) ότι η προσφυγή σ' αυτήν δεν εξαρτάται από τη μη απάντηση του υπεύθυνου κράτους μέλους στο αίτημα αναδοχής,

ii) οι συστημικές πλημμέλειες της διαδικασίας χορηγήσεως διεθνούς προστασίας και των συνθηκών υποδοχής αιτούντων διεθνή προστασία στο υπεύθυνο κράτος μέλος, διαπίστωση που υποχρεώνει το προσδιορίζον κράτος να συνεχίσει να αναζητά άλλο υπεύθυνο κράτος μέλος, διαφορετικά καθίσταται το ίδιο υπεύθυνο κράτος μέλος (άρθρο 3 παρ. 2 του καν. 604/2013).

Άρθρο 28 του καν. 604/2013 Κράτηση για το σκοπό της μεταφοράς (εκκρεμείς υποθέσεις στο ΔΕΕ C-5

1. Τα κράτη μέλη δεν κρατούν ένα πρόσωπο για τον μόνο λόγο ότι υπόκειται στη διαδικασία που θει
2. Όταν υπάρχει σημαντικός κίνδυνος διαφυγής, τα κράτη μέλη δύνανται να κρατούν το ενδιαφερόμι

Άρθρο 2 του καν. 604/2013

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως : ... ιδ) «κίνδυνος διαφυγής» : η ύπαρξη /

Άρθρο 46 παρ. 2 του ν. 4375/2016

2. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας ενόσω κρατείται βάσει των